

LD STATUS FOR PULJEVÆLGERE 2011

**FARVEL TIL LDs BROBYGGER NY DIREKTØR I LD
TAG EN TAXA - OG LAD ARVINGERNE GÅ VI SLIP-
PER IKKE TAGET RESULTATERNE I PULJERNE
NYE REGLER FOR PULJEVALG PULJEVALG HVER
MÅNED →**

**DE ÆLDRE HAR BÅDE
PENGENE OG TIDEN
- I HVERT FALD DEM
DER HAR HAFT FOKUS
PÅ GODINDTJENING
OG OPSPARING**

Christine Feldthaus, livsstilseksper

INDHOLD

LD STATUS 2011

FARVEL TIL LDs BROBYGGER	04
NY DIREKTØR: DORRIT VANGLO	07
TAG EN TAXA – OG LAD ARVINGERNE GÅ	08
VI SLIPPER IKKE TAGET	13
RESULTATER I PULJERNE	16
NYE REGLER FOR PULJEVALG	23
PULJEVALG HVER MÅNED	24

– Når man føler sig frisk og rørig og ungdommelig, så bliver man ikke træt af at ændre på boligen eller udskifte bilen

INTERVIEW AF ANETTE HAMMEKEN

TAG EN TAXA – OG LAD ARVINGERNE GÅ

Ordene er egentlig Lone Kühlmanns, men livsstilseksperter Christine Feldthaus mener, at de på ganske smuk vis dækker holdningen til arv blandt nutidens ældre. To ud af tre danskere regner nemlig med at bruge rub og stub, mens de er i live, siger hun.

Den rige onkel fra Amerika er der nok ikke mange, der venter på i dag. Men nu tyder alt på, at de unge heller ikke skal regne med at få del i moster Odas villa i Vanløse. Hvor det i gamle dage var god tone at efterlade lidt på kistebunden – måske i form af en gældfri bolig – havde seks ud af ti 60-69-årige boligejere i 2007 stadig realkreditgæld, viser en analyse fra CBS. En stigning på 50 procent på bare 20 år. Flere ældre siger ganske enkelt til næste generation, at hvis der bliver noget at arve, er det, fordi de har regnet forkert.

"Livsstilen blandt nutidens velbærgede

ældre – eller 'vandrestavsrockerne', som jeg kalder dem – har ændret sig markant i forhold til mine egne forældres livsstil, da de var på min alder. De rejser som aldrig før, dyrker motion som aldrig før, køber plastikoperationer, spiser på restaurant og dyrker kulturelle tilbud i en grad, der aldrig tidligere er set. Nutidens seniorer vil tage del i livet – og leve det til sidste minut. Væk er tidligere tiders forsigtighed og angst for fremtiden", siger livsstilseksperter og foredragsholder Christine Feldthaus.

HAR BÅDE TID OG PENGE

Hun mener, at det i dag er folkepension-

ster og efterlønnere, der suverænt sidder på den største formue på grund af opsparinger i boligen, pensioner og et langt liv til at tjene penge i. Og at de ikke er bange for at bruge af den.

"De ældre har både pengene og tiden – i hvert fald dem der har haft fokus på god indtjening og opsparing. Og ifølge analyseinstituttet Zapera er det kun hver femte dansker, der mener, at det er vigtigt at efterlade sig arv. Så der bliver ikke som i tidligere tider tale om, at man sætter en stor del af formuen af til sine børn og børnebørns arv", siger Christine Feldthaus. →

POUL THOMSEN, 65 ÅR, BLIKKENS LAGER FRA GLAMSBJERG

Har du planlagt din økonomi for pensionisttilværelsen?

Ja, jeg har egentlig en pensionsordning, men jeg arbejder stadig som konsulent i mit gamle VVS-firma, som jeg var selvstændig med i mange år. Og så passer jeg Vandværket i Glamsbjerg. Det håber jeg at fortsætte med fire-fem år endnu. Så jeg fik da den skattefri bonus på 130.000 kroner fra efterlønsordningen.

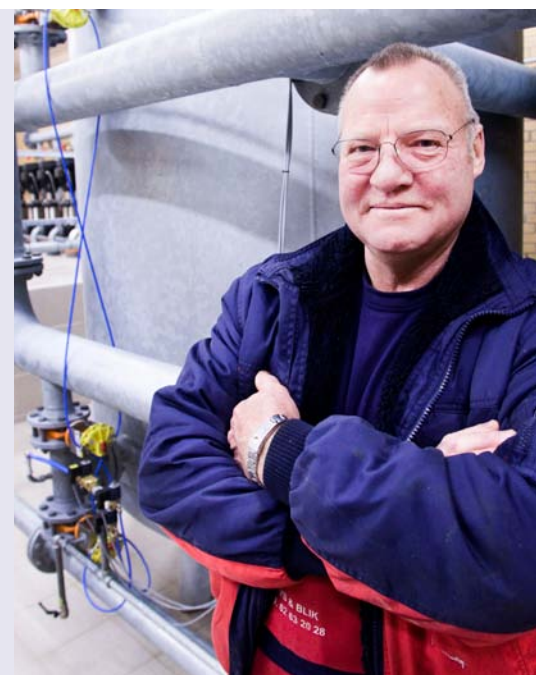
Regner du med at efterlade en arv, når du engang dør?

Der skulle da helst ikke være gæld

tilbage, men jeg satser heller ikke på, at der skal være en stor arv. Jeg vil hellere hjælpe vores to børn nu – sådan lidt hen ad vejen.

Hvad bruger du dine penge på?

Jeg dyrker lystfiskeri, og så kan jeg godt lide at tage på fodboldrejser. Vi har været i Litauen og se en kamp, og vi skal snart til London og se FCK spille mod Chelsea. Det vil jeg gerne gøre mere, hvis jeg har helbredet til det. Min kone og jeg skal nok også en tur til Alicante på ferie i år.

FØDT TIL VILDSKAB

Om den manglende trang til at 'sikre' næste generation, siger hun: "Jeg tror, det har noget at gøre med, at mange af nutidens seniorer er fra 68-generationen, hvor man mener, at man selv kæmpe sig til ungdomsoprør og stod bag en lang række tiltag som for eksempel kvindefrigørelse, økologi, etiske regnskaber og lyttede til 'Born to be wild'. Nu er tiden kommet til, at de unge selv må skabe sig egne muligheder. Som seniorer synes de, at de har fortjent at høste frugterne af tidligere tiders erhvervsaktive periode og sikre, at de får så oplevelsesrig en tredje alder som overhovedet mulig. Og det manglede da bare".

BECAUSE I'M WORTH IT

Holdningsændringen hænger ifølge livsstilseksperten også sammen med, at det i høj grad handler om at få noget ud af livet, mens man kan. Og det stiller større krav til pengepungen, når man ikke bare sidder derhjemme og lader tiden gå til lyden af bornholmeruret. Vore dages seniorer er raskere, rigere og har livsappetitten på rette sted. Og når man endelig er gået på efterløn eller pension, så skal den store frie mængde af tid udnyt-

tes til alt det, der ikke var tid til, mens man passede job og familie.

"Man kan vel sige, at vi lever i en tid med sloganet 'Because I'm worth it'. Og når man føler sig frisk og rørig og ungdommelig, så bliver man ikke træt af at ændre på boligen, udskifte bilen eller lade farmand købe sig den motorcykel, han altid har drømt om. Så der er naturligvis nogle, der ærgrer sig over, at efterlønnen ikke bliver en realitet for dem – eller at pension og efterløn skal udskydes nogle år. Men omvendt er der også et flertal af befolkningen, som har indset, at det er vanskeligt at få samfundet til at køre rundt, når 1,7 mio. mennesker er på en eller anden form for offentlig forsørgelse", fastslår Christine Feldthaus.

EFTERLØN TIL EFTERSYN

Hun konstaterer, at efterlønnen naturligvis har stor betydning for dem, der er nedslidte og trænger til at komme væk fra arbejdsmarkedet. Men mener også, at vi må holde os til, at undersøgelser viser, at 50 procent af de nuværende efterlønnere mener, at de sagtens kunne have arbejdet videre – og hele 25 procent mener, at de kunne arbejde videre på fuld tid.

"Så efterlønsordningen trænger nok til et eftersyn og nogle reformer, der tager højde for den enkeltes behov. I min generation er vi mange, som aldrig rigtigt har troet på, at efterløn kunne blive en realitet for os, når vi kom op i alderen. Det vil der ganske enkelt ikke være råd til, medmindre vi hæver skatten dramatisk", mener hun.

FORKÆLEDE AF SIKKERHEDSNET

Det sociale sikkerhedsnet har i høj grad gjort os alle sammen – inklusive seniorerne – mere forkælede og forvante, siger Christine Feldthaus.

"Mere vil have mere. Og velfærdsstaten har vænnet os alle til en masse rettighe-der – og måske også sløvet vores sanser i forhold til borgerpligt og personligt ansvar.

Eksempelvis har 50 procent af danskerne i dag en privattegnet sygeforsikring, så noget tyder også på, at vi ikke afgørende har tillid til det offentlige system, når det gælder effektivitet. Eller at vi er i tvivl om, hvorvidt det offentlige servicesystem er godt nok til at indfri vores høje krav. Her og nu!".

BENTE CHRISTIANSEN, 70 ÅR, ARKITEKT FRA ÅBYHØJ

Har du planlagt din økonomi for pensionisttilværelsen?

Ja, vi har noget kapitalpension og opsparing. Men vi har ikke planlagt ret meget, for jeg arbejder fire dage om ugen... jeg tager mig den frihed at holde fri om fredagen. Jeg har en gedigen lille tegnestue gående og kan næsten ikke kende forskel på hobby og arbejde. Så jeg kan ikke se, hvordan jeg skulle kunne undvære det.

Regner du med at efterlade en arv, når du engang dør?

Ja, jeg har børn, og jeg vil gerne efterlade

noget til dem. Vi har et rigt og rart liv, hvor vi stort set kan gøre, hvad vi har lyst til.

Men samtidig er vi egentlig lidt nærige. Der findes så meget overflødig, som jeg ikke gider eje. Vi lever ikke spartansk, for at de skal arve, det er bare vores livsstil.

Hvad bruger du dine penge på?

Jeg bruger ikke penge på noget, der ikke er god kvalitet. Men der er mange smukke, rare og behagelige ting, jeg gerne tager del i – for eksempel god mad og vin, som vi selv henter i Frankrig. Vi tager bilen derned en eller to gange om året, og så bor vi i et hus, vi låner af nogle venner.

”Vi er ikke villige til at gå ned i levestandard, når vi først har opnået alle de rare goder af både materiel og oplevelsesmæssig karakter. Det er meget vanskeligt at ’gå tilbage’, og der er næppe nogen i den vestlige verden, der er villige til at leve mere spartansk for at skabe gyldne tider for børn og børnebørn.”

LÆNGERE LEVETID STILLER KRAV

De 20 procent mest forgældede 60-69-årige havde i 1987 en nettogæld på 70 procent af deres bruttoindkomst. I 2007 var gælden eksploderet til 227 procent af bruttoindkomsten. Og hvor friværderne for ti år siden gav husejerne en følelse af økonomisk tryghed, er det i dag de færreste, der tør se ti år frem og forvente at have en bestemt sum til rådighed.

”Personligt er jeg meget forsigtig med at sole mig i min friværderi. Måske går det med den, som det nu går med efterlønnen. Med fare for at lyde hellig og frelst, sparer jeg personligt en stor procentdel af lønnen op til pension, fordi jeg regner med, at der skal være nok til mindst 20 år

eller måske mere. Vi lever jo meget længe end før, og når nogle bliver fanget i for lav en opsparing til seniortiden, tror jeg, det hænger sammen med traditioner, og med, at pensionsbranchen har været for dårlig til at kommunikere højere levealder i rette tid”, siger Christine Feldthaus.

Hun mener dog også, at perioden med de store fremgange i boligværdierne har gjort mange immune overfor budskabet om at have stor nok opsparing til alderdommen. ”Vi har nok troet, at træerne voksede ind i himlen, lige indtil finanskrisen satte ind”, siger Christine Feldthaus.

MERE MIG...

Og jo mere man har, desto større er ens

frygt for at miste, siger hun. Vi er ikke villige til at gå ned i levestandard, når vi først har opnået alle de rare goder af både materiel- og oplevelsesmæssig karakter. Det er meget vanskeligt at ’gå tilbage’, og der er næppe nogen i den vestlige verden, der er villige til at leve mere spartansk for at skabe gyldne tider for børn og børnebørn.

”Det er bare en naturlig udvikling, som vi ser på mange andre områder. Jeg plejer at sige, at vi lever i tidsalderen ”mere mig – og mindre første maj”. Vi lever jo i et samfund, hvor man i høj grad er sin egen lykkes smed. Og hvorfor skulle seniorerne ikke også mene det...”.

HANS JØRGEN SØRENSEN, 68 ÅR, TIDL. DYRLÆGE FRA AMAGER

Har du planlagt din økonomi for pensionisttilværelsen?

Det har jeg gjort, lige fra jeg begyndte at arbejde. Det er vigtigt, for man kan vanskeligt leve af en folkepension. Jeg har været i forskellige pensionskasser afhængigt af, hvor jeg har været ansat – de seneste år af min arbejdstilværelse har jeg optjent tjenestemandspension. Så jeg føler mig godt rustet.

Regner du med at efterlade en arv, når du engang dør?

Jeg arbejder ikke på at efterlade mig noget, men det skulle være sært, hvis

jeg kan tilrettelægge det sådan, at der slet ikke er noget tilbage. Jeg ønsker at nyde tilværelsen, og det tror jeg, vores børn har forståelse for.

Hvad bruger du dine penge på?

På en god dagligdag. Jeg køber ordentlige fødevarer, og jeg kan godt lide en dyr flaske vin en gang imellem. Vi rejser på skiferie til Østrig hvert år – og til Frankrig eller Italien om sommeren. Min kone har haft et internationalt job, så der har vi haft mulighed for at besøge fjerne rejsemål som Japan, Australien og Sydafrika.

